

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 43483

Nom: Investigació fonamental en didàctica de les matemàtiques

Cicle: Màster Universitari Oficial / Postgrau doctorat

Crèdits ECTS: 7

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2157 - Màster Universitari en Investigació en Didàctiques Específiques	Facultat de Formació del Professorat	1	Primer quadrimestre
2902 - Doble MU Prof. Secundària i Invest. Didàctiques Específiques (matemàtiques)	Facultat de Formació del Professorat	2	
3112 - Doct. en Didàctiques Específiques	Escola de Doctorat		

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2157 - Màster Universitari en Investigació en Didàctiques Específiques	Investigació en didàctica de les matemàtiques	OPTATIVA
2902 - Doble MU Prof. Secundària i Invest. Didàctiques Específiques (matemàtiques)	Investigación fundamental en didáctica de las matemáticas	OBLIGATÒRIA
3112 - Doct. en Didàctiques Específiques		

COORDINACIÓ

MELCHOR BORJA CARMEN

FERRANDO PALOMARES IRENE

RESUM

Aquesta assignatura està destinada a donar a conèixer als futurs investigadors les principals línies de recerca que s'estan desenvolupant en Didàctica de les Matemàtiques i els marcs teòrics generals que permeten caracteritzar les recerques en aquest àrea. Els continguts d'aquest mòdul cerquen iniciar la formació especialitzada en la recerca en cada temàtica, que s'aprofundirà en les altres assignatures del mòdul. Aconseguir els objectius i les competències que aquest mòdul ha de proporcionar situarà als estudiants en condicions de començar a planificar una recerca per al seu Treball Fi de Màster.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Analitzar críticament, des de l'òptica de la investigació en la pròpia Didàctica Específica, l'exercici de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.

Analitzar i avaluar de forma adequada els resultats parcials i finals de la pròpia investigació i contrastar, refutar o modificar les hipòtesis plantejades inicialment.

Analitzar i sintetitzar les principals agendes actuals d'investigació de la pròpia Didàctica Específica.

Avaluar els problemes actuals d'investigació sobre l'ensenyança o l'aprenentatge en els camps del saber característics de la pròpia Didàctica Específica.

Avaluar la rellevància d'una investigació, la seua qualitat i projecció futura, amb criteris científics adequats a estàndards internacionals propis de l'especialitat cursada.

Buscar i sintetitzar informació sobre resultats d'investigació -en repertoris bibliogràfics, materials, virtuals, etc.- útils per a fonamentar un nou projecte d'investigació.

Comprendre i aplicar procediments especialitzats d'investigació en la pròpia Didàctica Específica.

Crear espais d'investigació i aprenentatge, posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.

Decidir, amb criteris objectius, que paradigma metodològic -quantitatiu, qualitatiu o mixt- s'ajusta millor als objectius d'una investigació pròpia.

Desenvolupar una investigació de qualitat en el camp científic de la pròpia Didàctica Específica utilitzant les metodologies, tècniques i procediments propis d'esta disciplina.

Identificar, analitzar i avaluar publicacions d'investigació nacionals o internacionals de la pròpia Didàctica Específica.

Integrar en la pròpia investigació els valors ètics i de responsabilitat associats amb les tasques d'investigació.

Plantejar preguntes d'investigació pertinents sobre un tema d'investigació actual.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una

forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Sintetitzar aspectes històrics, epistemològics i ontològics associats amb el sorgiment i l'evolució de la investigació en la pròpia Didàctica Específica.

Sintetitzar problemes d'investigació rellevants sobre aprenentatge o ensenyança en les disciplines pertanyents a la pròpia Didàctica Específica.

Triar el marc metodològic més adequat per intentar contestar les preguntes d'investigació i dominar les tècniques metodològiques necessàries.

Utilitzar les referències bibliogràfiques adequades que siguen antecedents científics pertinents de la investigació plantejada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Investigació relativa a l'ús de la modelització i les aplicacions en l'ensenyament-aprenentatge de les matemàtiques

- 1.1. Disseny i ús d'eines d'anàlisi de les produccions orals i escrites dels estudiants.
- 1.2. Investigació des de la perspectiva del professor: dificultats, rol del professor, i formació inicial i contínua.
- 1.3. Anàlisi del procés d'aprenentatge a través de tasques de modelització.

2. Investigació fonamental sobre altes capacitats matemàtiques

- 2.1. El context de les altes capacitats i la superdotació. Terminologia, models explicatius de les altes capacitats, caracterització del talent. Legislació. Atenció a les altes capacitats.
- 2.2. El talent en matemàtiques. Característiques del raonament d'estudiants d'alta capacitat en matemàtiques. Programes específics d'atenció per als estudiants d'altas capacitats matemàtiques.
- 2.3. Recerca en relació amb les altes capacitats matemàtiques des de l'òptica de la didàctica de les matemàtiques: Investigacions relacionades amb la identificació d'estudiants, amb la identificació de característiques específiques i amb la intervenció a l'aula.

3. Recerca en educació matemàtica en entorns tecnològics.

3.1. Panorama de recerca sobre l'ensenyament i l'aprenentatge dels matemàtiques en entorns informàtics.

3.2. Perspectives de recerca associades a la interacció i a a els múltiples sistemes de representació en entorns tecnològics

3.3. Perspectives de recerca associades als analítiques dels aprenentatges en entorns tecnològics

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	42,00
Total hores	42,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	80,00
Estudi i treball autònom	53,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	133,00

METODOLOGIA DOCENT

Es podran aplicar diverses metodologies d'ensenyament i de treball dels estudiants, depenent del tipus d'activitat que s'haja de realitzar. Podrà emprar-se:

- Exposició magistral de continguts pels professors (generalment en les classes teòriques).
- Discussió entre estudiants sota l'observació del professor, amb o sense la intervenció d'aquest (generalment en els seminaris).
- Treball tutelat o autònom, individual o en petits grups per a la realització de projectes, elaboració de materials, cerques d'informació, etc. (generalment en el laboratori o com a activitats no presencials).
- Temps d'estudi individual autònom o tutelat (generalment per a elaborar treballs o per a preparar proves d'avaluació).
- Presentació dels treballs realitzats davant professors i/o altres estudiants (generalment en els seminaris).

- Reunions individuals amb el professor tutor per a fer un seguiment del progrés de l'estudiant.
- de l'estudiant.

AVALUACIÓ

L'avaluació es basarà en la valoració d'evidències d'aprenentatge, que es podran arregar per un o més dels següents mitjans:

- Seguiment sistemàtic del progrés dels estudiants tant en les classes teòriques i seminaris com en les tutories.
- Avaluació dels treballs encomanats.
- Valoració de la participació individual i de grup en les activitats realitzades durant les classes teòriques i els seminaris (presentacions dels propis treballs, participació en discussions, etc.).
- Realització d'exàmens o altres proves dissenyats per a valorar el grau de domini de les competències de l'assignatura pels estudiants.

Cada professor serà responsable de l'avaluació i qualificació de la part de l'assignatura que haja impartit. Per a açò es tindran en compte:

- Les activitats realitzades pels estudiants durant les sessions de classes presencials (amb un valor màxim del 40%). Aquestes activitats es comptabilitzaran únicament quan l'estudiant haja assistit almenys al 80% de les classes presencials.
- Els treballs no presencials encomanats durant el curs o altres procediments d'avaluació que el professor puga determinar (amb un valor mínim del 60%).

Al començament del curs cada professor informarà del procediment d'avaluació que aplicarà i de la distribució de percentatges que considerarà.

La nota final de l'assignatura serà la mitjana aritmètica ponderada de les qualificacions dels diferents professors. Per a aprovar l'assignatura és necessari que les qualificacions de tots els professors siguin iguals o superiors a 3,5 punts sobre 10 i que la nota final de l'assignatura siga igual o superior a 5 punts sobre 10.

El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

BIBLIOGRAFIA

- Blum, W., & Niss, M. (1991). Applied mathematical problem solving, modelling, applications, and links to other subjects State, trends and issues in mathematics instruction. *Educational Studies in Mathematics*, 22, 3768.
- Blum, W., Galbraith, P. L., Henn, H. W., & Niss, M. (Eds.). (2007). *Modelling and applications in mathematics education: The 14th ICMI study*. Springer International Publishing.
- Borromeo Ferri, R. (2018). *Learning how to teach mathematical modeling in school and teacher education*. Springer International Publishing.
- Clements, D.H., Battista, M.T. (1992). Geometry and spatial reasoning. En D.A. Grouws (ed.), *Handbook of research on mathematics teaching and learning* (pp. 420-464). N. York, EE.UU.: MacMillan y NCTM.
- Clements, M. A. K., Bishop, A., Keitel-Kreidt, C., Kilpatrick, J., & Leung, F. K. S. (Eds.). (2013). *Third international handbook of mathematics education*. Springer-Verlag. Lerman, S. (Ed.). (2014). *Encyclopedia of mathematics education*. Springer.
- Hoyles, C., & Lagrange, J. B. (Eds.). (2010). *Mathematics education and technology: Rethinking the terrain* (Vol. 13). Springer.
- Gutiérrez, A., Jaime, A., Fortuny, J.M. (1991). An alternative paradigm to evaluate the acquisition of the Van Hiele levels. *Journal for Research in Mathematics Education*, 22(3), 237-251.
- Krutetskii, V.A. (1976). *The psychology of mathematical abilities in schoolchildren*. Chicago, EE. UU.: The University of Chicago Press.
- Laborde, C., Kynigos, C., Hollebrands, K., Sträesser, R. (2006). Teaching and learning geometry with technology. En A. Gutiérrez, P. Boero (Eds.), *Handbook of research on the psychology of mathematics education* (pp. 275-304). Rotterdam, Holanda: Sense Publishers.
- Alba, F.J. (2012). Dificultades de interpretación y de uso de los arrastres en Cabri 3D por estudiantes de ESO. (trabajo fin de máster). U. de Valencia, Valencia. Accesible en <http://roderic.uv.es/bitstream/handle/10550/25780/Alba%2cF.J.%282012%29.pdf>
- Burger, W.F., Shaughnessy, J.M. (1986). Characterizing the van Hiele levels of development in geometry. *Journal for Research in Mathematics Education*, 17(1), 31-48.
- Corberán, R., Gutiérrez, A., Jaime, A. y otros (1994). *Diseño y evaluación de una propuesta curricular de aprendizaje de la geometría en Enseñanza Secundaria basada en el modelo de razonamiento de Van Hiele*. Madrid: C.I.D.E., M.E.C

- Gutiérrez, A., Jaime, A. (1998). On the assessment of the Van Hiele levels of reasoning. Focus on Learning Problems in Mathematics, 20(2/3), 27-46.
- Kaiser, G. (2020). Mathematical modelling and applications in education. En S. Lerman (Ed.), Encyclopedia of mathematics education (pp. 553-561). Springer International Publishing.
- Parzysz, B. (1988). Knowing vs seeing. Problems of the plane representation of space geometry figures. Educational Studies in Mathematics 19, 79-92.